ఇదీ లోకం

మరువాడ రాజేశ్వరరావు

"ఏవండోయ్, ఈ వార్త విన్నారూ?" అంటూ వీధిలోంచే అరుస్తూ వస్తోంది అరుణ.

"ఏవిటి?" అంటూ పొయ్యిమీది పాల గిన్నెని భర్త కప్పగించి దారిలో గిన్నెని తన్నేసుకుంటూ [illegible] వచ్చింది కరుణ.

"ఆ సుందరమ్మగారి కొడుకులేడూ 'శ్రీను'అంటారు... వాడు ఎవరో నాయుళ్ళ పిల్లని పెళ్ళాడటట!"

"నిజం?... అవ్వ... అవ్వ..." అంటూ బుగ్గలు నొక్కుకుంది కరుణ.

"ఎల్లమ్మ చెప్పిందండీ" అన్నది [illegible]. రాత్రంతా నిద్రపట్టలేదంటే నమ్మండి.

తెల్లారగానే ఇదిగో మీ చెవిని వేస్తే గానీ..."

"కాదుటండీ! మరి ఇంత ఘోరమా! బ్రాహ్మణ్యం మంట గలిపేస్తూంటే బాధ కడుటండీ. కలి! ఘోరకలి! కరువులూ, కాటకాలూ మండిపోతున్నాయంటే మండిపోవా మరి! అయినా ఆ సుందరమ్మ కొచ్చినన్నేళ్లు ఎవరికొచ్చేయ్..." అంది కరుణ చేతులు తిప్పుతుంటూ.

"సుందరమ్మ తప్పేం లేదుటండీ. ఈ పెళ్ళి చేసుకునేమాటైతే ఈ ఇంట్లో నువ్వుండడానికి వీల్లేదని శాసించింది ఆవిడ! అయినా ఈ కాలం కుర్రవెధవ లున్నారు చూసేరూ – కిందామీదా ఉండకుండా రాలిపడిపోతున్నారు..."

"ఆఁ మీ వెర్రిగానీ...తల్చుకుంటే ఆ గుంటవెధవని శాసించలేదుటండీ ఆవిడ. లోకానికి జడిసి..."

ఇంతలో లోపల చంటాడి ఏడుపు తారస్థాయి నందుకోవడంతో అరుణదగ్గర శలవుపుచ్చుకుని వంటింట్లో కెళ్ళింది కరుణ.

"నాన్న గిల్లేడూ...ఊఁ..." అంటున్నాడు చంటాడు. అసలుమరి ఆతను ఆఫీసువేళకి తెమలాలి!

* * *

ఇల్లంతా బోసిపోయినట్టుంది. ఆ బల్ల, కుర్చీ, పుస్తకాలు, ఇంకు సీసా... పదే పదే శ్రీనుని గుర్తుతెస్తున్నాయి. శ్రీను ఇంట్లో లేకపోవడాన్ని అవి మాటిమాటికి జ్ఞాపకం చేస్తున్నాయి. శ్రీనుతో ఇక అన్ని బంధాలూ తెగుతాయన్న భయాన్ని అనుక్షణం వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. సుందరమ్మ మనసులో సంక్షోభం. ఏదో వెలితి...వ్యథ! మమతకి, అహంకారానికి మధ్య సంఘర్షణ! మమతకీ, ధర్మానికీ పోరాటం జరుగుతోందనుకుంటోం దావిడ!

'వాడింక చచ్చినట్టే లెక్క. వాడికీ నాకూ సంబంధంలేదు,' అని పైకన్నా, కాలం వారం రోజులు వెనక్కి జరగాలని, శ్రీను మళ్ళీ నవ్వుతూ తన కళ్ళెదుట మసలాలని మనసులో కోరిక! అంతా ఒక పీడకలగా అంతమై...కళ్ళుతెరిచి, శ్రీనుకి వివరించి చెప్పి, 'ఇంత అసందర్భపు కల కన్నానురా' వాడు వెక్కిరిస్తుంటే...అన్న ఊహాగానాలు ... విషాదగీతికలా?...

కాలం వెనక్కి జరగదు. వాస్తవం ఎప్పటికీ కలకాదు. మిగిలింది వ్యథ! ఇంక జీవితమంతా...జీవితం ఇంతేనా... శ్రీను లేకుండా...?

తన అనురాగాన్ని, అనుబంధాన్ని ఇంతలోనే మర్చిపోయేడా? అంత సులువుగా తెంచేసుకోగలిగా... తనకి సాధ్యం కాకపోతోందేం?

వాడికి తనమీదున్న భక్తి, ప్రేమ,

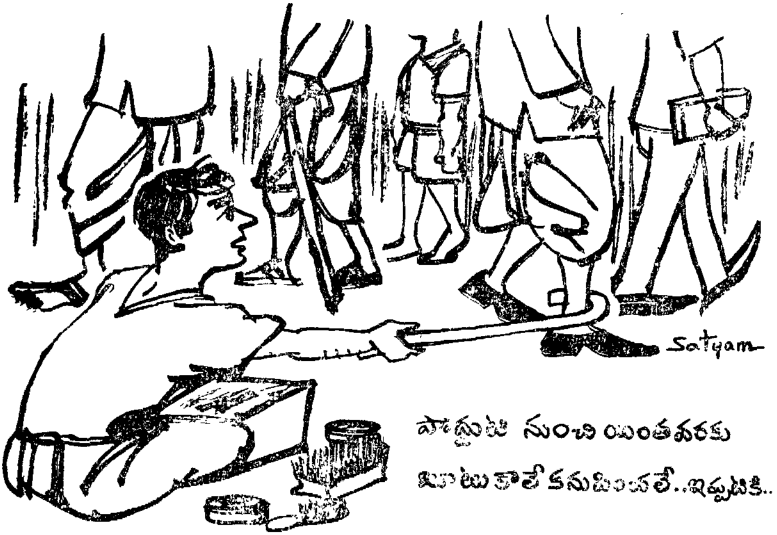

గౌరవం... అంతా నటనా? ఆ మాయలాడి నీవెన్నెలా బుట్టలో వేసుకుంది? 'అమ్మకంటే అప్పులేరంటున్నాడండీ శ్రీను— ఒక ఆడదానికోసం ... అమ్మనే కాదనడం... నమ్మడం కష్టం...

ఇంత చపలచిత్తుడైతే ఆ పిల్ల మాత్రం ఏం సుఖపడుతుంది? ఆ పిల్ల సంగతి కేంగాని... విపరీతంగా ఏడ్చి— తల్చుకున్నకొద్దీ ఆవేశాలు... ఆ ఒంటరితనం ఎక్కువసేపు కొనసాగితే పిచ్చెక్కిపోతుందేమోనని భయం!

* * *

"ఈ విడ్డూరం చూసేరా శాంతమ్మగారూ? సుందరమ్మ కొడుకు ఎవతెనో పైకులందాన్ని పెళ్ళాడుతుంటే — ఆ రిజిష్టరు మేరేజికి మన అరుణ మొగుడు సాక్షి సంతకం పెట్టేట్ట! ఎదుటపడితే మొహం మొట్టిస్తానని భయపడి నన్ను చూసి మొహం దిమ్మడి అంత చేసుకుని ఇంట్లోకి దూరిపోయింది!" అంది కరుణ చేతులు తిప్పుకుంటూ — బుగ్గలు నొక్కుకుంటూ కళ్ళింత చేసుకుని.

"నా ఆయన రెండో సాక్షి సంతకం పెట్టేడు తల్లీ!" అంది శాంతమ్మ తాపీగా. కరుణ మొహం దిమ్మడి అంత చేసుకుని. "మిమ్మల్నననాలని అన్నేమ. ఏదో తెలీక అనేసాను. మరేమనుకోకండి!" అంటూ వీధిలోకి జారుకుంది.

* * *

పోస్ట్‌వాడి కేకవిని ఉత్తరం అందుకుని సుందరమ్మగారికిచ్చింది ఎల్లమ్మ. ఆ ఉత్తరంమీద దస్తూరీ చూడగానే ఆమె

చేతులు కొద్దిగా వణికేయి. అతృప్తిగా విప్పింది ఉత్తరాన్ని—

"ఈ బాధ నేను సహించలేకున్నాను" అన్న మొదటివాక్యం ఆమె గుండెల్లోంచి దూసుకుపోయింది. 'ఏం బాధలు పడు తున్నావురా బాబూ' అనుకుంది తల్లి మనసు. "నన్ను దూరం చేసుకుని బతక లేను. ఒక్కరిమీ ఆ ఇద్దో కూర్చుని బాధపడూ వుంటూవస్తు సంగతి సహించ లేను [illegible] నాతో [illegible] నువ్వే [illegible] ప్రేమ [illegible] సర్వస్వం సుశీ [illegible] ప్రేమ [illegible] తప్పేను [illegible] సుశీ ప్రేమ స్తున్నట్టే నాకు తెలీదు [illegible] ప్రేమ ముందు కులం, మతం, [illegible] ఎలా సాధ్యమౌతుంది? నా పెళ్ళికి నీ అనుమతి అడిగినప్పుడే నాకు [illegible] ప్రసక్తి గుర్తుకొచ్చింది. కాని, అప్పటికే చాలా ఆలస్యమైపోయింది. మనసు [illegible] ఆత్మద్రోహం చేసుకుని [illegible] మనిషిగా బతికగలనా అమ్మా?!... అంత సుఖ వుగా అనురాగాలు [illegible] పోతే ... నీకి ఉత్తరం [illegible] సంసారం [illegible] డమ్మా!!

పై [illegible] పెళ్ళికి సంత [illegible] ధర్మానికి జరిగే అపకారం [illegible] తో ఊహించలేకపోతున్నాను [illegible] పరిస్థి తుల్ని బట్టి ధర్మం [illegible] మారుతుందనే విషయం నీకు చెప్పేపాటివాడినా?

లోకం ఏమనుకుంటుందోనన్న భయం మం [illegible] సాంప్రదాయం [illegible] వేసేపనివల్ల ఎవరికేమి [illegible] కానీ జరగనప్పుడు మన [illegible] ఎందుకనే ఆ [illegible] నప్పుడు... లోకానికి [illegible] పోరబడితే మన తప్పు [illegible] సుశీని తీసుకుని రేపే బైలేరి మనింటికొస్తున్నాను. ఆదరిస్తావో. ఆగ్రహిస్తావో..."

ఉత్తరం చదివి కొన్ని క్షణాలపాటు మౌనంగా ఉండిపోయింది సుందరమ్మ.

* * *

ఆమె ఆలోచనలమధ్య తీవ్రమైన అంతర్యుద్ధం చెలరేగుతోంది. శ్రీను [illegible] మనిదేవను ఎంతగా సమర్థిం చుకుందామన్నా . . ఏదో అసంతృప్తి. ప్రేమ-సాంప్రదాయాలకంటె గొప్పదా?

అనుభవజ్ఞులైన పెద్దలు నిర్ణయించిన దానికంటె వేరే 'ధర్మం' ఉందా? కాల పరిస్థితుల్ని బట్టి 'ధర్మం' మారుతూం టుందా? ధర్మాన్ని అనుసరించి పరిస్థి తుల్ని దిద్దుకోవద్దూ?

మారుతోంది ప్రపంచం. మునుపు కనీవిని ఎరగని వింతలెన్నో తెలుస్తు న్నాయి. ఎన్నెన్నో మతాలు..ఆచారాలు, సాంప్రదాయాలు...వేటికవే గొప్ప!

ఏటూ నిర్ణయించుకోలేని పరిస్థితి! 'కొత్త'కి ఆమె కొత్త! మార్పు అంటేనే భయం 'ఈ చీకట్లో నిల్చున్న చోటనే బావుంది ముందుకెళ్తే గోతిలోనో, మాతిలోనో పడతానేమో!' అనుకునే

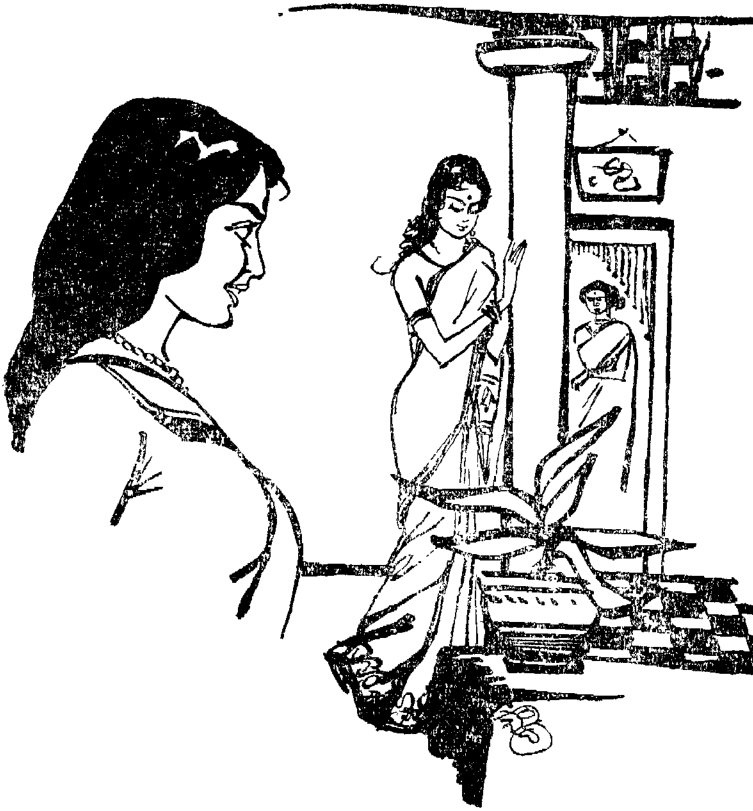

తత్వమా మెది. అయినా ఆమెకి తెలియకుండానే ఆమెలోని ప్రేమ, అనురాగం జయించేయి.

సతీసమేతంగా వచ్చిన కొడుకుని ఆదరించకుండా ఉండలేకపోయింది— నలుగురూ ఏమనుకుంటారోనన్న భయం ఒకపక్క మనసుని పీకుతున్నా!—

* * *

"ఇదుగో సుశీలా, ఈసారైనా కోడల్ని కనకపోయేవో... మా చంటాడు ఊరుకోడు సుమా?" అంటోంది కరుణ.

సుశీల సిగ్గుగా నవ్వింది.

"ఏవమ్మో! నా కూతురు పనికి రాదేం?... పోనీలే, నా కూతురు సుశీలకి కోడలౌతుంది..." అంటోంది కరుణ పగలబడి నవ్వుతూ.

సుశీల వాలుగళ్ళ కొసలనుంచి ప్రకాష్ బాబువేపు చూసి నవ్వింది. కరుణ కాంతమ్మగారు కూడా నవ్వుతున్నారు.

ఇదంతా చూస్తున్న సుందరమ్మగారికి గతం కొద్దిగా జ్ఞాపకం వచ్చి, 'ఇదేం లోకం!' అనుకుని నిశ్చేష్టపోయింది.